

VAI TRÒ CỦA ĐIỀU DƯỠNG TRONG KIỂM SOÁT NHIỄM KHUẨN VÀ AN TOÀN NGƯỜI BỆNH

Nguyễn Bích Lưu¹

Nhiễm khuẩn bệnh viện đã và đang là một trong những mối quan tâm toàn cầu về sự an toàn trong chăm sóc y tế. Trong thập niên vừa qua, khi người dân toàn thế giới lo ngại với các thiên tai, dịch bệnh liên tiếp xảy ra như động đất, sóng thần, SARS, cúm A H₅N₁, cúm A H₁N₁,... thì ngành y tế của các nước đã phải tìm kiếm mọi biện pháp để phòng ngừa và kiểm soát sự lây truyền bệnh trong các cơ sở y tế [1].

Tổ chức Y tế thế giới đặt giảm nguy cơ nhiễm khuẩn là 1 trong 6 mục tiêu quốc tế về an toàn người bệnh [2]. Sự an toàn của người bệnh được cho là sự liên quan đầu tiên và trực tiếp bởi người điều dưỡng. Họ được coi như người lính xung kích của mặt trận chăm sóc sức khỏe. Bởi họ là người đầu tiên tiếp xúc với người bệnh, họ chăm sóc, phục vụ người bệnh 24 giờ một ngày, 7 ngày một tuần trong tất cả các cơ sở y tế. Mối liên quan giữa điều dưỡng và kiểm soát nhiễm khuẩn được Florence Nightingale [3] phát hiện đầu tiên vào năm 1854, trong chiến tranh Crimean, nơi bà phục vụ thương bệnh binh tại một bệnh viện quân sự ở Scutari (Ý). Nightingale quan sát và đã thực hiện các biện pháp cải thiện điều kiện vệ sinh môi trường bệnh viện và đã làm giảm số ca tử vong do nhiễm khuẩn từ 42% xuống 2% trong vòng 6 tháng.

Tại Việt Nam, chính những điều dưỡng đầu đàn đã tiên phong, khởi xướng chương trình Kiểm soát nhiễm khuẩn bệnh viện, họ đã phối hợp chặt chẽ với các bác sĩ, các nhà vi sinh học, dịch tễ học thành một nhóm chuyên gia kiểm soát nhiễm khuẩn cấp quốc gia để tư vấn Bộ Y tế và đề xuất, xây dựng những chính sách, chương trình đào tạo và hướng dẫn kiểm

soát nhiễm khuẩn. Thực hiện Thông tư 18/2009/TT-BYT và Thông tư 07/2011/TT-BYT tại các bệnh viện, người điều dưỡng tham gia vào Hội đồng Kiểm soát nhiễm khuẩn, đóng vai trò thường trực, thậm chí là Trưởng khoa Kiểm soát nhiễm khuẩn và họ là thành viên tích cực của mạng lưới kiểm soát nhiễm khuẩn tại các khoa. Họ là người trực tiếp chăm sóc người bệnh, thực hành giám sát, kiểm tra công tác kiểm soát nhiễm khuẩn, người hướng dẫn, giáo dục sức khỏe cho người bệnh biết cách tự chăm sóc, tự phòng nhiễm khuẩn bệnh viện [4], [5].

Để thực hiện được những vai trò đã được nêu trên, mỗi cá nhân điều dưỡng cần có 4 năng lực sau đây [6]: (1) học tập, cập nhật kiến thức, kỹ năng và thái độ về kiểm soát nhiễm khuẩn. Khi đã trở thành điều dưỡng chuyên nghiệp hoặc điều dưỡng chuyên trách kiểm soát nhiễm khuẩn, họ phải (2) làm tấm gương tốt trong thực hành kiểm soát nhiễm khuẩn và phải truyền thụ những kiến thức, kỹ năng và kinh nghiệm kiểm soát nhiễm khuẩn cho nhân viên, đồng nghiệp, học sinh-sinh viên và cả người bệnh để mọi người cùng tuân thủ nguyên tắc phòng và kiểm soát nhiễm khuẩn. Bên cạnh đó, mỗi người điều dưỡng chính là (3) một người quản lý người bệnh, quản lý dịch vụ y tế (thực hành chăm sóc) nên họ phải tự giác tuân thủ và giám sát sự tuân thủ những nguyên tắc thực hành phòng và kiểm soát nhiễm khuẩn. Cuối cùng, nếu là điều dưỡng trưởng từ vị trí nhỏ nhất như trưởng nhóm, trưởng kíp, trưởng ca đến điều dưỡng trưởng bệnh viện, họ phải (4) thực hiện vai trò quản lý và điều hành của mình để đưa ra những sáng kiến, những đề xuất để cải thiện môi trường, cải thiện thực hành nhằm phòng ngừa và kiểm soát nhiễm khuẩn. Nếu tất cả điều dưỡng

1. Hội Điều dưỡng Việt Nam

Bệnh viện Trung ương Huế

chúng ta thực hiện được 4 nội dung trên, tức là đã đạt được chuẩn năng lực của một người điều dưỡng trong thực hành kiểm soát nhiễm khuẩn và họ sẽ góp phần giảm tỷ lệ nhiễm khuẩn bệnh viện và tăng sự an toàn cho người bệnh, cộng đồng và bản thân họ.

Qua bài này, tác giả muốn làm rõ vai trò, trách nhiệm của người điều dưỡng trong kiểm soát nhiễm khuẩn bệnh viện và gửi tới họ một thông điệp: Hãy thực hành an toàn cho người bệnh, cho cộng đồng và cho chính bản thân mình.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. International Federation of Infection Control (2011), *IFIC basic concepts of Infection Control Hospital Infection Control*.
2. http://www.who.int/patientsafety/WHA_PSP-Briefing-Note_23-May_2012.pdf
3. <http://www.victorianweb.org/history/crimea/florrie.html>
4. Bộ Y tế (2009), *Thông tư 18/2009/TT-BYT về Hướng dẫn công tác kiểm soát nhiễm khuẩn trong các bệnh viện*.
5. Bộ Y tế (2011), *Thông tư 07/2011/TT-BYT về Hướng dẫn điều dưỡng về chăm sóc người bệnh trong các bệnh viện*.
6. WHO (2004), *Practitioners in Infection Prevention and Control*, second edition.